



ПРИКАЗ

07.04.2016

Казан ш.

БОЕРЫК

№ 26

**Татарстан Республикасының  
Дәүләт төзелешен күзәтү  
инспекциясе карамагындагы  
Ижтимагый совет турында  
нигезләмә раслау хакында**

2014 елның 21 июлендәге “Россия Федерациясендә Ижтимагый контрольлек нигезләре турында” № 212-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2010 елның 18 ноябрәндәге “Татарстан Республикасы министрлыгы, дәүләт комитеты, ведомствосы карамагындагы Ижтимагый совет турында” № 906 карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 15.10.2011 № 856, 24.10.2013 № 793, от 20.09.2014 № 669, 14.05.2015 № 341, 05.09.2015 № 643, 17.11.2015 № 862 карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр белән) нигезендә

**БОЕРАМ:**

1. Кушымта булып килә торган Татарстан Республикасының Дәүләт төзелешен күзәтү инспекциясе карамагындагы Ижтимагый совет турында нигезләмә расларга.
2. Хокукый идарәнең юридик бүлегенә шушы боерыкның Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгында дәүләт теркәвенә алынуын тәмин итәргә һәм теркәлгән Боерыкны Инспекциянең рәсми сайтында урнаштырырга.
3. Инспекциянең “Татарстан Республикасының Дәүләт төзелешен күзәтү инспекциясе карамагындагы Ижтимагый совет турында нигезләмә раслау турында” 13.04.2015 № 39 боерыгын көчен югалткан дип танырга.
4. Шушы боерык үтәлешен контрольдә тоту жаваплылыгын үз өстемә алам.

Татарстан Республикасы  
Дәүләт төзелешен күзәтү  
инспекциясенә  
07.04.2016 ел № 26 боерыгы  
белән расланды

## **Татарстан Республикасының Дәүләт төзелешен күзәтү инспекциясе карамагындагы Ижтимагый совет турында нигезләмә**

### **1. Гомуми нигезләмәләр**

1.1. Татарстан Республикасының Дәүләт төзелешен күзәтү инспекциясе (алга таба – Инспекция) карамагындагы Ижтимагый совет (алга таба – Ижтимагый совет) Татарстан Республикасында төбәк дәүләт төзелеш күзәтчелеге өлкәсендә дәүләт сәясәтен формалаштырганда һәм тормышка ашырганда гражданның хокукларын һәм ирекләрен һәм жәмәгатьчелек берләшмәләренә һәм башка төрле дәүләтнеке булмаган коммерциягә карамаган оешмаларның хокукларын тәмин итүгә бәйле мәсьәләләргә карап тикшерүче кинәшмә органы булып тора.

1.2. Ижтимагый советның составы һәм саны Инспекция боерыгы нигезендә раслана.

1.3. Үз эшчәнлегендә Ижтимагый совет Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына, шулай ук Инспекция карамагындагы Ижтимагый совет турында нигезләмәгә (алга таба – Нигезләмә) таянып эш итә.

1.4. Ижтимагый совет карарлары кинәш итү характерына ия.

1.5. Ижтимагый совет үз эшчәнлеген жәмәгатьчелек башлангычларында гамәлгә ашыра.

1.6. Ижтимагый советның эше ирекле нигездә, ачык булу һәм партнерлык принципларында һәм катгый рәвештә Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының гамәлдәге законнарына туры китереп корыла.

1.7. Ижтимагый совет үз эшен гражданлык жәмгыяте институтлары вәкилләренә, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының, массакуләм мәгълүмат чараларының уртақ кызыксынучанлыгы нигезендә башкара.

### **2. Ижтимагый совет эшчәнлегенә максатлары һәм бурычлары**

2.1. Ижтимагый советның төп эшчәнлек максатлары:

Россия Федерациясе гражданның ихтыяжларын һәм мәнфәгатьләрен исәпкә алу, төбәк дәүләт төзелеш күзәтчелеге өлкәсендә дәүләт сәясәтен формалаштырганда һәм тормышка ашырганда гражданның хокукларын һәм ирекләрен һәм жәмәгатьчелек

берләшмәләренен һәм башка төрле дәүләтнеке булмаган коммерциягә карамаган оешмаларның хокукларын яклау;

Инспекция эшчәнлегендә хәбәрдарлык һәм ачык булу принцибын тормышка ашыру;

Инспекция тарафыннан күрсәтелә торган дәүләт хезмәтләренен сыйфатына карата ижтимагый контрольлекне көчәйтү, төбәк дәүләт төзелеш күзәтчелеге өлкәсендә ачык булу, законлылык һәм профессионализм принципларын үстерү.

2.2. Ижтимагый советның бурычлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

төбәк дәүләт төзелеш күзәтчелеге өлкәсендә дәүләт сәясәтен камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү;

төбәк дәүләт төзелеш күзәтчелеге мәсьәләләренә кагыла торган норматив-хокукий актларның проектларына ижтимагый экспертиза үткөрү, шул исәптән, законнарда каралган очракларда, Инспекция тарафыннан эшләнә торган норматив-хокукий актлар хакында беренчел фикер алышу;

Инспекция тарафыннан карарлар кабул ителгәндә жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алу механизмын камилләштерү;

Инспекциянең төп эшчәнлек юнәлешләре буенча жәмәгатьчелекнең хәбәрдарлык дәрәжәсен үстерү.

2.3. Ижтимагый советның максатлары һәм бурычлары, аның эш нәтижәләренә карап, шулай ук Россия Федерациясендәге икътисади, социаль һәм сәясәт вазгыятьне исәпкә алып үзгәртелергә һәм өстәмәләр кертелергә мөмкин.

### **3. Ижтимагый советның составы**

3.1. Ижтимагый совет рәистән, рәис урынбасарыннан, сәркатиптән һәм гражданның, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларның тәкъдимнәре нигезендә Ижтимагый совет әгъзаларыннан төзелә. Ижтимагый советның шәхси составы Инспекция башлыгы тарафыннан раслана.

3.2. Ижтимагый совет 10 кешелек составта, аларның ирекле катнашуы нигезендә төзелә.

3.3. Ижтимагый совет составына гражданның, шул исәптән ижтимагый оешмаларның һәм башка төрле социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларның вәкилләре керә ала. Шулай ук вакытта аларның профессиональ сыйфатлары, шул исәптән тиешле белемнәре, Ижтимагый совет алдына куелган мәсьәләләр хакында сөйләшкәндә зарури булган әлеге өлкәдә эш тәҗрибәсе исәпкә алына.

Әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән затлар белән берлектә Ижтимагый совет составына Ижтимагый состав әгъзаларының гомуми саныннан яртысын тәшкил иткән күләмдә Татарстан Республикасының Ижтимагый палатасы тәкъдим иткән затлар да кертелә.

Ижтимагый совет составына Ижтимагый совет әгъзаларының гомуми саныннан биштән бер өлешеннән артмаган күләмдә элегрәк Россия Федерациясенен дәүләт вазифаларын, Россия Федерациясенен дәүләт

гражданлык хезмәте вазифаларын, Татарстан Республикасының һәм Россия Федерациясенә бүтән субъектларының дәүләт вазифаларын, муниципаль вазифаларны һәм муниципаль хезмәт вазифаларын биләгән затлар кертелә ала.

3.4. Россия Федерациясенә дәүләт вазифаларын, федераль гражданлык хезмәте вазифаларын, Татарстан Республикасының һәм Россия Федерациясенә башка субъектларының дәүләт вазифаларын, Татарстан Республикасының һәм Россия Федерациясенә башка субъектларының дәүләт гражданлык хезмәте вазифаларын, муниципаль вазифаларны, муниципаль хезмәт вазифаларын биләүче затлар, шулай ук суд карары нигезендә эшкә сәләтсез дип танылган затлар, суд хөкеме үтәлмәгән яки алынмаган затлар, икеләтә гражданлыкка ия затлар, шулай ук 2005 елның 4 апрелендәге “Россия Федерациясенә Ижтимагый палатасы турында”гы № 32-ФЗ Федераль законның 7 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән башка затлар Ижтимагый совет әгъзалары була алмый.

3.5. Ижтимагый советның рәисе һәм рәис урынбасары Ижтимагый советның беренче утырышында ачык тавыш бирү юлы белән Ижтимагый совет әгъзалары арасыннан сайлана, әгәр дә алар өчен Ижтимагый совет әгъзаларының гомуми саныннан яртысыннан артыгы тавыш бирсә. Ижтимагый совет рәисен һәм рәис урынбасарын сайлау турындагы карар Ижтимагый совет утырышы беркетмәсе белән рәсмиләштерелә.

Ижтимагый совет рәисен яки рәис урынбасарын вазифасыннан азат итү мәсьәләсе Ижтимагый совет тарафыннан аларның шәхси гаризасы яки Ижтимагый совет әгъзаларының биштән бер өлешенә тәкъдиме, шулай ук Инспекция башлыгының мөрәжәгатә нигезендә карап тикшерелә.

Әгәр аның өчен Ижтимагый совет әгъзаларының гомуми саныннан яртысыннан артыгы тавыш бирсә, карар кабул ителгән булып санала.

3.6. Ижтимагый совет әгъзасының вәкаләтләре түбәндәге очракта туктатыла:

ул Ижтимагый совет составыннан чыгу турында гариза тапшырганда;  
сәламәтлегенә торышы буенча аның Ижтимагый совет эшендә эшкә сәләтсез булуы, Ижтимагый совет эшчәнлегенән читләшүе яки башка сәбәпләр аркасында;

аңа карата чыгарылган гаепләү турындагы суд карары законлы көченә кәргәндә;

законлы көченә кәргән суд карары нигезендә ул эшкә сәләтсез яки сәбәпсез юк булчы дип танылганда;

аның тарафыннан этик нормалар тупас бозылганда – Ижтимагый совет утырышында катнашкан Ижтимагый совет әгъзаларының гомуми саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителгән карар нигезендә;

Россия Федерациясе гражданлыгы беткәндә;

чит ил дәүләте гражданлыгына ия булганда (гражданлыгында булганда);

нигезле сәбәпләрсез системалы рәвештә (өч мәртәбәдән артык) Ижтимагый совет утырышы эшендә катнашмаганда;

нигезле сәбәпләрсез системалы рәвештә (ике мәртәбәдән артык) Ижтимагый совет рәисенең яки рәис урынбасарының боерыкларын үтәмәгәндә;

ул Россия Федерациясенең дәүләт вазифасына, федераль гражданлык хезмәте вазифасына, Татарстан Республикасының һәм Россия Федерациясенең бүтән субъектларының дәүләт вазифасына, Татарстан Республикасының һәм Россия Федерациясенең бүтән субъектларының дәүләт гражданлык хезмәте вазифасына, муниципаль вазифага, муниципаль хезмәт вазифасына билгеләнгәндә.

3.7. Ижтимагый советта әгъза булу Ижтимагый совет әгъзасының язмача гаризасы яки Ижтимагый советның рәисе яки рәис урынбасарының күрсәтмәсе нигезендә кабул ителүче Инспекция башлыгы карары нигезендә, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 3.6 пунктында каралган шартлар ачыкланган очракта туктатыла.

Ижтимагый совет әгъзасы сәламәтлеге буенча эшчәнлек башкарырга сәләтсез булганда, ана карата гаепләнү турында суд карары законлы көченә кергәндә, Россия Федерациясе гражданлыгы беткәндә, Ижтимагый совет әгъзасы әлеге фактлар турында Ижтимагый совет рәисенә яисә рәис урынбасарына хәбәр итәргә тиеш.

3.8. Ижтимагый совет әгъзасының вәкаләтләре түбәндәге очракларда Ижтимагый совет рәисенең күрсәтмәсе буенча Инспекция башлыгы карары нигезендә туктатыла:

ана карата Россия Федерациясенең жинаять-процессуаль законнарында билгеләнгән тәртиптә жинаять кылуда гаеп тагылганда;

ана карата административ арест рәвешендә административ жәза билгеләнгәндә;

аны дәүләт хакимияте органының закон чыгару (сайлаулы) депутатына кандидат, жирле үзидарә органында сайлаулы вазифага кандидат, сәяси партия кандидатының ышанычлы заты яки вәкаләтле вәкиле вазифасына кандидат буларак теркәгәндә, шулай ук ул Россия Федерациясендә референдум үткәрү буенча инициатив төркем составына кертелгән очракта.

## **4. Ижтимагый совет әгъзаларының хокуклары һәм бурычлары**

4.1. Ижтимагый совет әгъзасы түбәндәгеләргә хокуклы:

дәүләт серен, шәхси белешмәләр турында мәгълүматларны һәм аннан файдалану чикле булган мәгълүматны тәшкит итүче мәгълүматтан файдалануга бәйле рәвештә федераль законнарда аларга үтеп керү чикләнә торган чаралардан кала, Инспекция инициативасы белән үткәрелүче барлык чараларда (утырышларда, кинәшмәләрдә, “түгәрәк өстәл”ләрдә һ.б.) катнашырга;

инициатив тәртиптә Ижтимагый советка аналитик язулар, докладлар һәм башка мәгълүмати-аналитик материаллар әзерләргә һәм жибәрергә;

Ижтимагый совет рәисе аша Ижтимагый советның эш планына һәм аның утырышларын үткәрү тәртибенә тәкъдимнәр кертергә;

Ижтимагый совет утырышына көн тәртибендәге мәсьәләләрне карап тикшерүдә катнашу өчен чакырылучы затларның кандидатуралары буенча тәкъдимнәр кертергә;

Ижтимагый совет әгъзалыгыннан чыгарга.

4.2. Ижтимагый совет әгъзасы түбәндәгеләрне бурычлы:

Ижтимагый совет рәисе биргән йөкләмәләрне үтәргә;

әлеге Нигезләмәдә каралган Ижтимагый советның эш тәртибен белергә һәм үтәргә;

Ижтимагый совет утырышларында шәхсэн катнашырга;

үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен Ижтимагый совет тарафыннан төзелүче эксперт, эш төркемнәре, комиссияләр, башка эш органнары эшендә катнашырга.

## **5. Ижтимагый советның эш тәртибе**

5.1. Ижтимагый совет үз эшен Ижтимагый совет рәисенә күрсәтмәсе буенча Ижтимагый совет утырышында расланучы планнар һәм программалар нигезендә оештыра.

5.2. Ижтимагый совет эшен планлаштыру Ижтимагый совет әгъзаларының, Ижтимагый совет рәисенә һәм Инспекциянең тәкъдимнәре нигезендә башкарыла.

5.3. Ижтимагый совет утырышлары кварталга бер мәртәбәдән дә ким булмаган күләмдә үткәрелә. Ижтимагый совет утырышларында кабул ителгән карарлар беркетмә белән рәсмиләштерелә.

Ижтимагый совет утырышлары шулай ук Инспекция инициативасы белән Инспекция тарафыннан эшләнгән, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан эшләнә торган, шушы башкарма хакимият органнары карамагындагы ижтимагый советларның утырышларында беренчел фикер алышуларсыз кабул ителә алмый торган норматив-хокукый актлар составын раслау турында” 29.03.2013 № 214 карары белән расланган Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан эшләнә торган норматив-хокукый актлар һәм бүтән документлар исемлегендә каралган, шушы башкарма хакимият органнары карамагындагы ижтимагый советларның утырышларында беренчел фикер алышуларсыз кабул ителә алмый торган норматив-хокукый актларның проектларына һәм Инспекциянең билгеләнгән тәртиптә теркәү өчен Татарстан Республикасының Юстиция министрлыгына жиһәрелә торган норматив-хокукый актларына Ижтимагый совет бәяләмәсен бирү максатларында да үткәрелә.

5.4. Ижтимагый совет утырышлары, әгәр анда Ижтимагый совет әгъзаларының кимендә өчтән ике өлеше катнашса, тулы хокуклы була. Ижтимагый совет әгъзасы, утырышта шәхсэн катнашу мөмкинлеге булмаганда, көн тәртибенә кертелгән мәсьәләләр буенча үз тавышын яки үз фикерен язмага, факсимиль яки электрон почта аша, бу хакта Ижтимагый

совет рәисенә яки Ижтимагый совет рәисенә урынбасарына, яки Ижтимагый советның жаваплы сәркатибенә алдан хәбәр итеп, Ижтимагый советның башка әгъзасына тапшыра ала. Утырышта катнашучы Ижтимагый совет әгъзалары санына үз тавышларын Ижтимагый советның башка әгъзаларына тапшырган Ижтимагый совет әгъзалары да өстәлә.

Шушы Нигезләмәнең 5.3 пунктының икенче абзацында күрсәтелгән норматив-хокукый актларның проектларын (норматив-хокукый актларны) Ижтимагый совет тарафыннан карап тикшерү аларны Инспекция Ижтимагый советка жибәргән көннән башлап ун календарь көне дәвамында башкарыла. Шул ук вакытта алар буенча Ижтимагый совет бәяләмәләрен бирү максатларында тавыш бирүне үткөрү, сораштыру нәтижәләрен Ижтимагый совет рәисе, ә ул булмаганда Ижтимагый совет рәисенә урынбасары тарафыннан имзалана торган беркетмәгә кертәп, Ижтимагый советның барлык әгъзаларын читтән торып сораштыру юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин. Мондый тавыш бирү почта, телеграф, телетайп, телефон, электрон яки башка төрле, тапшырыла торган һәм кабул ителә торган хәбәрләренә дәрәжәләгән һәм аларның документаль дәлиләнүен тәмин итә торган элементә чарасы ярдәмдә документлар алмашу юлы белән үткәрелергә мөмкин. Читтән торып тавыш бирү үткәрелгән очракта рәис урынбасарына, Ижтимагый советның барлык әгъзаларына тәкъдим ителә торган көн тәртибе, норматив-хокукый акт проекты (норматив-хокукый акт) жибәрелә, тавыш бирү датасына кадәр жиде календарь көннән дә соңга калмыйча соңгысы буенча Ижтимагый совет бәяләмә бирергә тиеш. Зарурлык килеп туган очракта Ижтимагый совет әгъзалары карап тикшерелә торган норматив-хокукый акт проекты (норматив-хокукый акт) буенча Инспекциядән өстәмә материалларны һәм мәгълүматларны соратып алалар.

Ижтимагый совет карарлары тавышларның гадәти күпчелегә нигезендә кабул ителә.

5.5. Ижтимагый совет утырышларын – Ижтимагый совет рәисе, ә ул булмаган очракта Ижтимагый совет рәисенә урынбасары үткәрә.

5.6. Ижтимагый советның үзенә йөкләнгән максатлар, бурычлар, вәкаләтләр нигезендә кабул ителүче карарлары тәкъдим характерына ия һәм Ижтимагый совет утырышы беркетмәсеннән өземтә рәвешендә яки Ижтимагый совет карары буенча башка төрле ысул белән кызыксынган затлар игътибарына житкерелә.

5.7. Ижтимагый совет эшенә материаллары “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникацияләр челтәрендә Ижтимагый совет сайтында яки Инспекция сайтындагы күрсәтмә биттә бастырыла.

5.8. Ижтимагый совет рәисе:

Ижтимагый совет эшчәнлегә белән гомуми житәкчелек итә;

Ижтимагый совет утырышларын алып бара;

Ижтимагый совет әгъзаларының тәкъдимнәре нигезендә Ижтимагый советның эш планнарын әзерли, шулай ук аларга үзгәрешләр кертә һәм аларны Ижтимагый совет раславына тапшыра;

Ижтимагый совет утырышларын оештыра;

Ижтимагый советның көн тәртибен раслай;

Ижтимагый совет тәкъдимнәренә, беркетмәләренә һәм Ижтимагый советның башка документларына имза сала;

Ижтимагый совет утырышларын үткәрүнең вакытын һәм урынын билгели;

Ижтимагый совет эшчәнлеге, аңа йөкләнгән максатлар һәм бурычлар кысаларында Ижтимагый совет әгъзаларына йөкләмәләр бирә;

Ижтимагый совет исеменнән гарызнамәләргә, тәкъдимнәргә, киңәшләргә, җавапларга, аңлатмаларга һәм мөрәжәгатьләргә имза сала;

Ижтимагый совет эшчәнлеген тәэмин итүгә кирәкле башка вазифаларны башкара.

5.9. Ижтимагый совет рәисенә урынбасары:

Ижтимагый совет рәисе рәсми рәвештә булмый торган чорда соңгысының вазифаларын башкара;

Ижтимагый совет утырышларына эзерлекне оештыра;

Ижтимагый совет утырышларының көн тәртибен төзи һәм аны раслау өчен Ижтимагый совет рәисенә тапшыра;

Ижтимагый совет рәисенә эмере буенча Ижтимагый совет эшчәнлеген тәэмин итү өчен кирәкле булган башка вазифаларны башкара.

5.10. Ижтимагый советның җаваплы сәркатибе:

утырышлар өчен материаллар һәм карарларның проектларын эзерләүне оештыра;

Ижтимагый совет утырышын үткәрүнең урыны һәм вакыты, көн тәртибе турында Ижтимагый совет әгъзаларына хәбәр итә, аларны кирәкле мәгълүмати-белешмә материаллар белән тәэмин итә;

Ижтимагый совет белән Дәүләт комитетының оешкан рәвештә хезмәттәшлек итүен тәэмин итә;

Ижтимагый совет эшчәнлеген документаль-техник яктан тәэмин итүне башкара;

Ижтимагый совет утырышларының беркетмәләрен рәсмиләштерә һәм кабул ителгән карарларның үтәлешен контрольдә тотар;

Ижтимагый совет утырышларының көн тәртибен төзүдә катнаша.

5.11. Ижтимагый совет әгъзалары, Ижтимагый совет рәисенә урынбасары белән килештереп, Ижтимагый совет утырышларында мәсьәләләрне тыңлауга һәм фикер алышуга эзерләү өчен эш, эксперт төркемнәренә һәм башка төрле эш органнарына берләшергә, материалларны эзерләү өчен Ижтимагый совет составына кермәүче белгечләрне җәлеп итәргә мөмкин.

5.12. Ижтимагый совет карары нигезендә, Ижтимагый совет утырышларына Ижтимагый совет тарафыннан каралучы мәсьәләләр буенча кирәкле белешмәләрне һәм бәяләмәләрне бирү өчен башкарма органнарның, коммерциячел булмаган оешмаларның, фәнни учреждениеләрнең вәкилләре, экспертлар һәм белгечләр чакырылырга мөмкин. Ижтимагый совет әгъзалары булып саналмаган массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре Ижтимагый

совет чакыруу буенча Ижтимагый совет утырышларында катнашырга мөмкин.

5.13. Ижтимагый совет карап тикшерүенә тапшырыла торган материаллар Ижтимагый совет рәисенең урынбасарына аларны карап тикшерү планлаштырылган Ижтимагый совет утырышының билгеләнгән датасына кадәр ун календарь көнөннән дә соңга калмыйча тапшырылырга тиеш. Материалларны тагын да соңрак срокларда тапшыру Ижтимагый совет рәисе яки рәис урынбасары белән килештерелә.

5.14. Ижтимагый совет эшчәнлеген техник һәм оештыру ягыннан Инспекция тәэмин итә.

---